

ב"ה

ביאור בדרך-אפשר לבניית

הארמון למלך המשיח

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

כֹּה אָמַר ה' הֲנִי שָׁב שְׁבוֹת אֱהִי יַעֲקֹב וּמִשְׁפַּנְתִּיו
אֲרַחֵם וְנִבְנְתָה עִיר עַל הַתְּלָה וְאַרְמוֹן עַל מִשְׁפָּטוֹ יֵשֵׁב:

וארמון - ארמון המלך ובית המקדש:

(ירמיה ל, יח. ובפרוש הרד"ק על הפסוק)

•

כ"ח ניסן תשע"ה

בני ברק

•

סיום בניית חלק ראשון דביכנ"ס חב"ד בקריית הרצוג בבני ברק
והודאה על הניסים

•

הרב אורי מרדכי שי' ליפש

שליח כ"ק אד"ש מה"מ

ורב ביה"כ חב"ד קריית הרצוג - ב"ב

לתגובות והערות

אימייל: mlipsh770@gmail.com

טעם בדא"פ לבניית הארמון למלך המשיח

א

סיפור הארמון

בענין בניית ארמון לכ"ק אד"ש מה"מ בכפר חב"ד, יש להתבונן בפרטי הענין כיצד ומתי ניתנה ההוראה ועי"ז נוכל להגיע להבנה בענין זה:

בתשרי תשל"ט ר' חיים ריבקין נסע לכ"ק אד"ש מה"מ, אחיו – ר' זושא ביקשו לשטוח לפני כ"ק אד"ש מה"מ את הרעיון לבניית בית לכ"ק אד"ש בכפר חב"ד.

בשנכנס ר' חיים ריבקין ליחידות¹ אמר לכ"ק אד"ש שאחיו זושא מעוניין לבנות לכ"ק אד"ש בית בכפר חב"ד. כ"ק אד"ש מה"מ הגיב ואמר: "ער וויל בויען א שטוב פאר מיר אין כפר חב"ד? אן ארמון! [הוא רוצה לבנות בית עבורי בכפר חב"ד? ארמון!]" (והראה בידו הקדושה תנועה של החלטיות). אחר כך, המשיך ואמר: "און ניט אזוי ווי איצטער. און דערוויילע ווארטן [אבל לא כפי שזה עתה, ובניתיים, להמתין]."

ובמשך השנים שאחרי זה שאל ר' זושא את כ"ק אד"ש מה"מ האם ניתן להתחיל לבנות את הארמון, וכ"ק אד"ש ענה לו פעם אחר פעם שעדיין לא הגיע הזמן.

בחודש שבט תשנ"ב מרת נעמי שתחי' ריבקין (אשת ר' זושא), עברה ליד כ"ק אד"ש בסיום היחידות כללית ושאלה את כ"ק אד"ש בשם בעלה – ר' זושא – האם הגיע הזמן לבנות את הארמון וכ"ק אד"ש ענה: "פרעגן א רב אין ארץ הקודש! [לשאול רב בארץ הקודש!]"

מיד כשר' זושא שמע על תשובתו של כ"ק אד"ש הוא הלך לרב אשכנזי וסיפר לו על הוראת כ"ק אד"ש לבנות ארמון ועל כך שכ"ק אד"ש הורה לשאול רב בארה"ק, והרב ענה לו: בודאי, בשעטומ"צ, הגיע הזמן, ושיהיה מתוך שמחה.

ביום ראשון עברה אשתו של ר' זושא בחלוקת דולרים וסיפרה לכ"ק אד"ש על תשובת הרב אשכנזי כ"ק אד"ש העניק לה דולר נוסף ואמר: "כפי שהרב הורה כן תעשו ובהצלחה רבה, ברכה והצלחה"².

(1) להעיר מסי "התמים" חלק א' ע' 220 "אלו הדברים אשר כ"ק אדמו"ר אומר לכל אחד ואחד מהחסידים הנכנסים אליו לחדרו, הוא דברי השי"ת" ככהן גדול הנכנס לקודש הקדשים ושומע את דבר ה'. עיי"ש באריכות.
(2) אחר-כך הורה שהנחת אבן הפינה תהיה בפורים קטן תשנ"ב – באותו התאריך בו הרבי חילק המאמר "ואתה תצוה" ואפשר יש קשר בין הדברים.

ולכאורה יש לבאר מדוע צריך כ"ק אד"ש מה"מ ארמון, ובאם אכן יש צורך בכך מדוע עד שנת תשנ"ב ענה כ"ק אד"ש מה"מ שעדיין לא הגיע הזמן, ומה נפעל בשנת תשנ"ב שאז הסכים כ"ק אד"ש מה"מ לבניית הארמון?

ב

הנבואה על נטישת הארמון עד עת קץ

וי"ל הביאור בזה:

בספר ישעיה (לב, יד-טו) נאמר אודות החורבן: "כי ארמון נוטש המון עיר עזב עפל ובחן היה בעד מערות עד עולם משוש פראים מרעה עדרים: עד יערה עלינו רוח ממרום והיה מדבר לכרמל וכרמל ליער יחשב".

המפרשים⁵ מסבירים שפירוש המילים "ארמון נוטש" הוא "היכל המלך יהיה נעזב כי מלך יהודה יגלה ממנו".

וראה להלן סעיף ו (ובהערה 25) מדברי ירמיה הנביא – שאחרי שישמעו למשיח (אחרי פחד גדול שהיה קודם), יבנו ארמון, ואח"כ משיח (חוזר ו)מתגלה.

3) ובפרט שהיה ניתן להבחין שכאשר יהודים נותנים לרבי כבוד – לא פעם היה שהדבר הפריע לו! (לדוגמה: בחוה"מ סוכות תנש"א, אירע שכ"ק אד"ש מה"מ עבר מהסוכה לחדרו – לפני שחרית – והעומדים בכניסה 770 לא הבחינו שכ"ק אד"ש מה"מ נכנס ונמצא בתוכם. והי' מי שהחל לעשות ששש... (הי' זה סימן מובהק שכ"ק אד"ש מה"מ עומד להכנס..). וכ"ק אד"ש מה"מ שאלו "אלע מאל דארף מען טומלען" [=תמיד צריך להרעיש!]; ומדוע בענין זה לא הסתפק כ"ק אד"ש מה"מ בבית בלבד ורצונו הק' הוא בבנית ארמון דוקא?

מלבד הנ"ל, בקונטרס ענינה של תורת החסידות (סי"ב) כותב כ"ק אד"ש מה"מ: "לכאורה תמוה: כשנותנים לאדם מתנה ובפרט מתנה גדולה, הרי אין מקום שיאמר שאיננו רוצה בה [ויקבלה] רק בתנאי שהמתנה תהיה גדולה עוד יותר", ואידך יתכן, שכ"ק אד"ש מה"מ עצמו מבקש מתנה גדולה יותר ממה שהציעו לו!

ועיי"ש בביאור אד"ש שכשאר המתנה הקטנה אינה נצרכת ונחשבת כלל – אין דופי בבקשת מתנה גדולה, ועד"ז י"ל בענינו (וראה לקמן באריכות) שכיון שכ"ק אד"ש יגיע לארץ הקודש רק כמלך המשיח ממילא אין לו צורך בבית בארה"ק כ"א בארמון דוקא כיון שבארמון יהיה לו צורך משא"כ בבית.

יתירה מזו: כאשר היו חכמים בעיניהם שניסו לשאול אולי הכוונה היא לבית בדוגמת ביתו של כ"ק אד"ש מה"מ בחוב פריזינט, כ"ק אד"ש מה"מ הגיב (תוכן): "כבר שאלוני לפני כמה שנים, וקיבלו תשובה. עכשיו החליטו לבנות ורוצים לחזור בהם מכל הנ"ל, יחליטו מה רוצים ואז יודיעוני!" היינו שבאם רצונם בבית הרי הפירוש הוא שח"ו "רוצים לחזור בהם מכל הנ"ל".

ע"פ כל הנ"ל מתחזקת ביותר השאלה למה כל כך יש הכרח בארמון דוקא.

4) ואולי משם הגיע הבטוי שנמצא בפיוט בסיום הקינות דתשעה באב "עלי ארמון אשר נוטש", והפכו בתפילת נעילה "שערי ארמון מהרה תפתח".

5) מצודת דוד, רש"י, רד"ק.

כלומר שהנביא מתנבא על כך שחלק מהחורבן יהיה בזה שארמונו של המלך מבית יהודה יצטרך להינטש, ובית המקדש יחרב ויהפך לחורבה⁶.

ועד מתי יהיה ענין זה של החורבן הנה הנביא עצמו מפרש: "עד עולם", מסביר המצודת דוד: "עד עולם – רצונו לומר עד זמן רב". וביתר פירוט בפירוש רש"י: "עד עת קץ".

וממשיך בפסוק הבא: "עד יערה עלינו רוח ממרום" ומסביר במצודת דוד: "רצונו לומר כן תהיה חרבה עד אשר ישפוך עלינו ממרום רוח הרצון והרחמים", כלומר עד שתתעורר עלינו מידת הרחמים וירצה הקב"ה להושיענו מהגלות. וברד"ק כתב: "כלומר יהיה זה החרבן עד ירצה האל וישפוך רצונו עלינו" (וכבר כתב שם בפסוק הקודם: "וכל הפרשה עתידה בימי המשיח").

יוצא אם כן, שאחת מנבואות החורבן היא שארמון המלך מבית דוד יהיה נטוש "עד עת קץ".

ועפ"ז מובן מדוע בהתחלה הורה כ"ק אד"ש מה"מ להמתין עם בניית הארמון, דזהו משום שישנה נבואה⁸ ד"ארמון נוטש" – "עד עת קץ".

ג

באה העת לקיום היעוד "וארמון על משפטו ישב"

מוזה מובן לאידך, שמזה שבשנת תשנ"ב הסכים כ"ק אד"ש מה"מ לבניית הארמון, מובן שבשנת תשנ"ב הגיעה סוף סוף התקופה שבה ישנה האפשרות לבנות את הארמון.

דהנה באחת מנבואות הגאולה הכתובות בירמיה (ל, יח) מצינו שאחד מיעודי הגאולה הוא שיחזור ויבנה ארמון למלך מבית דוד: "כה אמר ה' הנני שב שבות אהלי יעקוב ומשכנותיו ארחם

6 דבר זה דנטישת הארמון הינו כה משמעותי עד ש בירמיה לח פס' יד ואילך נא': "וישלח המלך צדקיהו, ויקח את ירמיהו הנביא.. ויאמר ירמיהו אל צדקיהו כה אמר ה' אלקי צבאו אלקי ישראל אם יצא תצא אל שרי מלך בבל - וחיתתה נפשך, והעיר הזאת לא תשרף באש..", [וכאן בפנים מוזכר שנטישת הארמון הוא התחלת כל הגלות, ולכא' משמע מדברי ירמיה שבאם צדקיהו הינו נוטש הארמון ויוצא אל שרי מלך בבל, בזה היו יוצאים ידי חובת הגלות!]

ובדברי הימים ב לו, יב-ג אודות צדקיהו המלך "ויעש הרע בעיני ה' אלקיו לא נכנע מלפני ירמיהו הנביא מפי ה'. וגם ב..נבוכדנצר מרד אשר השביעו באלקים..", וברש"י שם: "מהו הרע? שלא נכנע לפני ירמיהו הנביא מפי ה' (שהיה צריך לצאת אל שרי בבל) .. וחוף מחטא זה לא חטא [!]. אלא בזה שלא שמע לדבר נביא מפי ה' ושעבר על שבועת נבוכדנצר".

עפ"ז לכא' נראה, שממש ואילך, יש צווי מפי נביא ד"ארמון נוטש".

וראה להלן (בפנים), עד מתי קיים דבר זה.

7 ואכן לא מצאתי בשום מקום שמאו אותה הנבואה, היה יהודי צדיק מבית דוד, שביקש שיכינו לו ארמון!

8 "מלפני הנביא .. מפי ה'".

ונבנתה עיר על תלה וארמון על משפטו ישב". ומסביר הרד"ק שהכוונה ל"ארמון המלך ובית המקדש".

ונמצא שע"ד שישנה נבואה שבעת הגלות יש "ארמון נוטש" עד"ז ישנה הנבואה שבגאולה יחזור ויבנה ארמון למלך המשיח.

והזמן בו מתחיל ענין זה, מובן מזה שרש"י בפירושו אומר שחורבן הארמון הוא "עד עת קץ", דהיינו שכשהגיע זמן הקץ ממילא כבר ישנה האפשרות לבנות ארמון.

ובשבת פרשת תזריע-מצורע תנש"א, בישר כ"ק אד"ש לעם ישראל את הבשורה שהגיע הקץ: "בימינו אלה ממש (עם סיומו של חודש ניסן דהי' תהא שנת אראנו נפלאות) "כלו כל הקיצין" ("קץ הימים" ו"קץ הימין") כפשוטו ממש". ובהערה שם כותב: "נוסף לכך שבזמן הגמרא כבר "כלו כל הקיצין".

ומובן מדוע בשנת תשנ"ב כבר בטל האיסור והגיעה השעה בה מותר לבנות ארמון למלך מבית דוד, דכיון שכבר הגיע הקץ שוב אין מניעה לבנות ארמון.

וע"פ הנ"ל ניתן להבין גם מדוע הורה כ"ק אד"ש מה"מ דוקא שישאלו רב האם כבר מותר לבנות את הארמון, דכיון שצריך לכך היתר ע"פ הלכה¹⁰, ממילא שצריך שדוקא רב פוסק הלכה יפסוק שכבר הגיע העת בה אין מניעה לבנות ארמון למלך מבית דוד¹¹.

והנה מלבד זאת שבזמן זה סרה המניעה לבנות את הארמון בעקבות כך ש"כלו כל הקיצין כפשוטו ממש", באותו זמן נעשה המינוי של מלך מבית דוד כמ"ש בשיחת ש"פ משפטים תנש"א: "המינוי דודו מלכא משיחא הרי כבר הי', כמ"ש "מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתו"¹², ועפ"ז מובן לאידך גיסא (שלא רק שהוסרה המניעה לבניית הארמון אלא) שכיון שהגיע "עת קץ" (וכבר התחיל בתוקף הענין ד"ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם"¹³) נוצר צורך לבנות את הארמון.

(9) מוגה. ההדגשות במקור.

(10) ואפשר שהוא מדוייק גם בלשון הפסוק "וארמון על משפטו ישב" דפירושו הוא כפי המובא בחסידות [מאמרים מלוקט א ע' קס. וש"נ] אודות הפס' "ציון במשפט תפדה" כפי התרגום על הפסוק "כמשפט הראשון" - "כהלכתא קמייתא".

(11) ואף שלא דווקא שהרב ידע מכל הענין כפי שמופיע בנביא וכו', אולם כידוע שרלב"ג יש סיעתא דשמיא לפסוק כפי ההלכה, ובפרט כשמדובר בענינים של מעשה בפועל.

(12) ועד"ז הוא בדבר מלכות ש"פ וירא תשני"ב (סי"ד) וש"פ חיי שרה תשנ"ב (סי"ג).

(13) הושע סוף פרק ג ובמצויד "מלך המשיח הבא זרע דוד ומעמו יבקשו שאלתם כי הוא ימשול בהם"

[וראה גם רש"י שם], ובאותו הזמן הייתה התעוררות גדולה בענין זה.

ואולי יש להוסיף בהקשר שבין דבר זה לעת בניית הארמון:

ד

תוקפו של המלך - הארמון

מכל הנ"ל הובן שיש קשר בין בניית הארמון לגאולה האמיתית והשלימה, אך עדיין יש לבאר מדוע הארמון הוא ענין מאוד עיקרי ויסודי, וכן איזה צורך יש בזה?

והביאור בזה הוא ע"פ מה דמצינו במדרש (ילקוט שמעוני תהלים רמז תרנט"ד): "עד אנה ה' תשכחני, אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה: רבונו של עולם, יש מלך בלא כסא? יש מלך בלא עטרה? יש מלך בלא פלטין? עד אנה ה' תשכחני נצח". כלומר שענין עיקרי במלך הוא שיהיה לו ארמון ("פלטין").

ומפורש יותר מצינו בריקאנטי (בראשית פרק ג) בשם מדרש איכה: "למה לנצח תשכחנו - יש ישיבה בלא כסא? יש מלך בלא מטרונא? יש חתן בלא כלה? יש כלה בלא חופה? יש מלך בלא עטרה? יש מלך בלא פלטין? והבן כל זה".

היינו ש"מלך בלא פלטין" הינו כ"חתן בלא כלה" או כ"ישיבה בלא כסא"! כלומר שחסר ענין עיקרי במלכותו של המלך!

ומצינו ברמב"ם הלכות מלכים (פ"ב ה"ה), שכותב: "המלך . . יושב על כסא מלכותו בפלטרין שלו, ומשים כתר בראשו". וגם כאן משמע שחלק עיקרי מכבוד המלך הוא דווקא כאשר הוא יושב על כסא המלכות בארמון שלו.

ע"פ דברי רש"י על הפסוק "עד יערה עלינו רוח ממרום": "יערה עלינו - ישפוך עלינו . . לשון שפיכה נופל על הרוח כמו 'ושפכתי על בית דוד רוח חן' (זכריה יב, ט), וכן 'אשפוך רוחי על כל בשר'. שאף את פסוקים אלו מביא רש"י כהוכחה לכך ש"יערה פירושו ישפוך", אולם אולי יש בזה גם רמז, שהאיסור לבנות הארמון הוא עד לאיזה תקופה? התשובה היא "עד יערה עלינו רוח ממרום" שכאשר יתקיימו פסוקים אלו (של "יערה עלינו רוח ממרום" ושל "ושפכתי רוח חן על בית דוד").

והנה, שני הפסוקים, כבר התחילו להתקיים בשנת תשנ"ב: הפסוק "ושפכתי על בית דוד רוח חן", הן בצורה הפשוטה כאשר רבבות יהודים כבר פנו למלך מבית דוד - כ"ק אד"ש מה"מ וביקשוהו שימלוך עליהם (דבר שלכא"ל לא היה מאז שנחלקה מלכות ב"ד בזמן רחבעם בן שלמה).

והן ברבוי תפילות על הגאולה (ראה רש"י זכריה ז, ט). ובספר משמיע ישועה מבשר טוב (להאברנאל) הי"ד - נבואה ג': "ויעד הנביא שישפוך ה' על בית דוד שהוא המלך המשיח בן דוד ועל יושבי ירושלים רוח חן ותחנונים כלומר שיתן בלבם להתפלל ולהתחנן לפניו, וישאו עיניהם למרום . . על אותו משיח".

והן במשמעותו הפנימית של שפיכת רוח נבואה על בית דוד (במדבר רבה יא, ו הובא ברבנו בחיי במדבר ו, כד. איכה רבה ב, ח תנחומא נשא סימן י. וכן במכילתא דר' ישמעאל בא פרשה יג. ועוד). וכמ"ש בדבר-מלכות ש"פ שופטים תנש"א שחזרה נבואה לישראל ויש לפרסם זאת וכי' (עיי"ש בשיחה באריכות).

וכן הפסוק "אשפוך רוחי על כל בשר" (ויאל, ג, א) שמספר על כך שבזמן המשיח ישפוך הקב"ה "רוח חכמה והכרת אלקות . . על כל בשר", שגם הוא בוודאי כבר התקיים וכבר התפרסם אלקות לכל בשר, כפי שכ"ק אד"ש מה"מ אמר מספר פעמים בשנות תנש"א ותשנ"ב שעכשיו כבר סיימו את עבודת הפצת המעיונות בעולם כולו, וכעת אפילו הגויים מוכנים לגאולה.

(14) וכן הוא במדרש תהלים על מזמור י"ג בתהלים (אלא ששם הנוסחה היא "פלטרין" במקום "פלטין"). ועד"ז צויין בספר שבולי הלקט סימן קכט "אין מלך בלא פלטין".

יתירה מכך, מצינו בדוד המלך, שאך ורק לאחר שהיה לו ארמון בפועל ביקש לבנות את בית המקדש. וכמ"ש בנביא (שמואל-ב, ז, א-ב. וכן גם בדברי הימים): "ויהי כי ישב המלך בביתו וה' הניח לו מסביב מכל אויביו. ויאמר המלך אל נתן הנביא ראה נא אנכי יושב בבית ארזים וארון האלקים יושב בתוך היריעה?".

וכבר כתב לפניו (בשמואל ב פרק ה) שחירם מלך צור שלח מלאכים אל דוד "ועצי ארזים וחרשי עץ וחרשי אבן קיר ויבנו בית לדוד". ומוכן שהבית שבנו חרשי העץ והאבן המיוחדים ששלח מלך צור, לא היה כדי לבנות בית סתם, אלא בית מפואר – ארמון המלך.

ומיד לאחר מכן כתוב, שלאחר שחירם שלח ובנה ארמון מיוחד לדוד המלך, דווקא אז "וידע דוד כי הכינו ה' למלך על ישראל וכי נשא ממלכתו בעבור עמו ישראל". כלומר שדווקא בזה שבנו לדוד ארמון, ידע דוד כי הכינו ה' למלך, ולא בזמן שהיה בדבר הנביא מפי ה' שנאמר לשמואל. א"כ רואים שכאשר בונים לו ארמון נוסף ענין מיוחד בתקפו של מלך.

[ועד"ז אצל הלעו"ז בשבירת הקליפה. דהנה מבאר בשיחת ש"פ בא תנש"א (בלתי מוגה): שענין עיקרי בנפילתו של סאדאם חוסיין – מלך בבל (עיראק), הוא נפילת ארמונו של המלך ועד שזה גורם את הניצחון במלחמה וז"ל כ"ק אד"ש מה"מ: "שעי"ז שנעשה השבירה והביטול בארמון המלך ובחדרים הפנימיים שבו, מתבטלת הקביעות והתוקף שלו". עיי"ש בארוכה. ומוכן הפכו בצד הקדושה].

ונמצא שענין הארמון הוא ענין עיקרי במלוכה עד כדי כך שרק לאחר שהיה לדוד המלך ארמון הבין שה' הכין אותו להיות מלך¹⁵.

וכל ענין זה חוזר בתנ"ך פעמיים באריכות, בס' שמואל ובס' דברי הימים¹⁶.

ואז החל להעלות ארון ה' אל עיר דוד. ומכל מקום בקשתו מהנביא לבנות בית המקדש בפועל, הייתה רק לאחר "כי ישב המלך בביתו", שהיה יושב בפועל "בבית ארזים".

15) להעיר, שגם ההשתחוואה למלך, מובאת ברמב"ם לאחר שיש לו פלטרין. דזה לי הרמב"ם [מלכים ב,ה] "המלך... יושב על כסא מלכותו בפלטרין שלו... וכל העם באים אליו... ומשתחוים ארצה. אפילו נביא... משתחוה".

16) כן הוא בשמואל ב. שבפרק ה (פס' יא) מבאר שחירם מלך צור שלח אומנים לבנות לו בית ולאחר מכן (פס' יב) "וידע דוד כי הכינו ה' למלך על ישראל כי נשאת מלכותו למעלה". אחר כך מספר על עוד קרב של דוד. וממשיך בפרקים שאח"ז לספר שהעלה ארון ה' אל עיר דוד. וממשיך (ז, ב) "ויהי כי ישב המלך בביתו ויאמר המלך אל נתן הנביא ראה נא אנכי יושב בבית ארזים וארון האלקים בתוך היריעה" ומבקש לבנות את בית ה'. וכן הוא בדברי הימים א. שבפרק יד (פס' א) מבאר שחירם מלך צור שלח אומנים לבנות לו בית ורק לאחר מכן (פס' ב) "וידע דוד כי הכינו ה' למלך על ישראל כי נשאת מלכותו למעלה". אחר כך מספר על עוד קרב של דוד. וממשיך בפרקים שאח"ז לספר שהעלה ארון ה' אל עיר דוד. וממשיך (יז, א) "ויהי כאשר ישב דוד בביתו ויאמר דוד אל נתן הנביא הנה אנכי יושב בבית הארזים וארון ברית ה' תחת יריעות".

היינו – שמשופר בתנ"ך פעמיים בפרטות – שכאשר התחילו להכין לו הארמון כבר העלה ארון ה' לירושלים. אבל עדיין לא ביקש לבנות המקדש, וכשהיה לו ארמון בפועל, הנה רק אז בא לבקש רשות מנתן הנביא לבנות את בית ה' בפועל!

ה

למה לא נישג דוד לבנין המקדש לפני שהיה לו ארמון?

בזוה יובן אריכות הלשון ותמיהה רבה בדברי הרמב"ם.

דהנה בתחילת הלכות מלכים כותב הרמב"ם "שלוש מצות נצטוו ישראל בשעת כניסתן לארץ, למנות להם מלך . . ולהכרית זרעו של עמלק . . ולבנות בית הבחירה". וממשיך ומונה את סדר המצוות: "מינוי מלך קודם למלחמת עמלק . . הכרתת זרע עמלק קודמת לבנין הבית, שנאמר ויהי כי ישב המלך בביתו וה' הניח לו מסביב מכל אויביו ויאמר המלך אל נתן הנביא אנכי יושב בבית ארזים וגו'". כלומר, שדווקא לאחר ש"ה' הניח לו מסביב מכל אויביו", אז דווקא פנה דוד לבנין הבית.

ולכאורה צריך להבין: דהלשון אותה מביא הרמב"ם מהפסוק "ויהי כי ישב המלך בביתו וה' הניח לו מסביב מכל אויביו ויאמר המלך אל נתן הנביא אנכי יושב בבית ארזים וגו'" הינה ארוכה, דהו"ל לרמב"ם להביא את הפסוק ולסיים לאחר המילים "ויאמר המלך אל נתן הנביא וגו'" (לאחר שהובא מן הפסוק שזה היה אחרי ש"ה' הניח לו מסביב מכל אויביו") ומדוע הרמב"ם ממשיך ומביא גם את המשך הפסוק "אנכי יושב בבית הארזים וגו'", מה זה מוסיף בלימוד לגבי בנין המקדש?

[שאלה זו תתחזק, כאשר רואים שהרמב"ם לא סיים הפסוק, ולא הביא את סופו "וארון האלקים בתוך היריעה". וא"כ אם הרמב"ם הסתפק באומרו "וגו'" שמתכוון ל"וארון האלקים בתוך היריעה", הרי ה' יכול להפסיק כבר לפני" באומרו "ויהי כי ישב המלך בביתו וה' הניח לו מסביב מכל אויביו ויאמר המלך אל נתן הנביא וגו'". ולמה הוצרך להביא המשך הפס' "ראה נא אנוכי יושב בתוך ארזים". ואם אינו מספיק, הרי העיקר חסר מן הספר שהרי הרמב"ם לא סיים הפס' "וארון האלקים בתוך היריעה" אלא סמך על מש"כ "וגו'"].

גם צריך להבין – כקושיית הכס"מ – דבר זה, של מנוחה מאויבים לפני בית המקדש, היא מפורשת בתורה "והיה בהניח ה' לכם מכל אויביכם מסביב (אז) והיה המקום אשר יבחר ה' וגו'", ולמה הרמב"ם עזב פסוק מפורש בתורה ומביא פס' מגביה ומכתובים, ששם לא כ"כ משמע שהחיוב הוא רק לאחר ש"וה' הניח ל לכם מכל אויביכם" אלא שכן היה בפועל אצל דוד שהיה מצב של "וה' הניח לו מכל אויביו מסביב"¹⁷

ואולי יש לומר, שבלשון הרמב"ם מרומז שלא רק הכרתת זרע עמלק קודמת לבנין בית הבחירה, אלא אף שענין הארמון שיהיה למלך קודם לבנין בית הבחירה, היינו שהרמב"ם למד מהנהגת דוד המלך בעצמו, שחיוב המלך לבנות את בית הבחירה, הוא דווקא כאשר "ויהי כי ישב

המלך בביתו" [היינו בארמון], ולפיכך חוזר ומדגיש גם את המשך הפסוק "ויאמר המלך אל נתן הנביא ראה נא אנכי יושב בבית ארזים", שכאן משמע לא סתם בית, אלא בית מיוחד "בית ארזים (שהוא כראה נבנה ע"י החרשי עץ וחרשי אבן – וארדיכלין¹⁸ – ששלח חירם מלך צור)

ולכאורה יש לומר שהסיבה לכך היא משום שכנ"ל, מצוות מינוי מלך קודמת לבנין בית המקדש, ומובן שצריך שהמלך יהיה מלך בשלימות לפני שהוא ניגש לבנין בית המקדש, ושלימות ענין המלוכה עד לחיוב בבית הבחירה הוא דווקא כאשר יש למלך ארמון¹⁹.

ועפ"ז יש לומר שגם אצל מלך המשיח יש דגש מיוחד שיהיה לו ארמון, כיון שזהו ענין עיקרי בענין המלכות.

ואולי יש להוסיף יתירה מזו שע"ד שדוד בנה את ביהמ"ק אחרי שהיה לו ארמון כנ"ל, עד"ז במלך המשיח, שכשהיה לו ארמון תהיה נתינת כח מיוחדת לבנות את ביהמ"ק השלישי.

ועפ"ז מובן ג"כ מדוע ענין הארמון צריך להיות ע"י העם וכ"ק אד"ש מה"מ עצמו לא עורר על כך (ברבים), אלא רק כשמישהו ביקשו לבנות לו בית בארץ הקודש, אז אמר "בית? ארמון!", דכיון שהארמון קשור לשלימות מלכותו של המלך (כנ"ל), לכן צריך שהעם יפעל זאת כיון שהעם הם אלו המכתירים את המלך ופועלים את מלכותו.

וממילא מובן שהענין של בניית הארמון, הוא בעצם ענין מאוד מרכזי בעבודה היחידה שנותרה – קבלת פני משיח²⁰ שמשמעותה הוא קבלת המלכות²¹, דכיון שבניית הארמון הוא חלק מקבלת מלכותו של המלך מובן שזהו חלק מהשליחות היחידה שנותרה "קבלת פני משיח צדקנו".

ו

הוספה

א בישעיהו, אחר שמספר שהארמון יהיה במצב של "נוטש .. עד עולם" וכדברי רש"י "עד עת קץ". ממשיך הנביא – אחר כמה פסוקים בהם מדבר על "עת קץ" – "ובשפלה תשפל העיר". מבאר המצו"ד שהעיר תהי' באיזור השפלה! עיי"ש (והרי ידוע שכפר חב"ד נמצא באיזור שפלת לוד).

18) ראה בתרגום על הפסוק בשמואל שם.

19) אוי"ל דזוהי גם הסיבה שכל מנהיגי ישראל שלפני דוד המלך לא חשבו לבנות בית לה', לא יהושע, לא עלי הכהן, לא שמואל ואפילו לא שאול המלך – משום שלאף אחד מהם לא היה ארמון, וממילא לא היה מלך בשלימות, וממילא לא יכל לגשת לקיום המצווה של בנין בית המקדש (בנוסף למפורש בתורה "והיה בהניח ה' לכם מכל אויביכם מסביב – והיה המקום אשר יבחר ה' גו').

20) ראה דבר-מלכות ש"פ חיי-שרה תשנ"ב.

21) ראה בקונטרס התגלות ניצוץ משיח (להרשד"ב וואַלף) ע' 132 ואילך.

וברש"י: "ובשפלה – שנשפלו ישראל עד עכשיו, תשפל מטרפולין של פרס" [מפלה של איראן].

בתרגום יונתן: ויחות ברדא ויקטל משרית עממיא פלחי טעותא ויצדון ויסופן דיריהון" [וירד ברד, ויהרוג מחנות עמים עובדי טעות, ויכלו, ויגמרו דייריהם].

ב) עוד יש להאריך בכל הסדר הנמצא בירמיה פרק ל, שלכאורה רק מי שנמצא בימינו אלה, יכול להבין סדר הדברים הכתובים שם בכל הפרק. ועכ"פ בקיצור נמרץ:

גיעע זמן שעם ישראל יחזרו לארץ הקודש²².

פחד גדול, והנביא שואל למה מפחדים, עכשיו יהיה דברים טובים לעם ישראל²³.

"ועבדו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם" [ויפלחון קדם ה' אלקיהון, וישתמעון למשיחא בר דוד²⁴. תרגום].

הפס' ממנו לומדים חז"ל ש"יעקב אבינו לא מת"²⁵.

"והיו שאסיך למשיסה..."²⁶

"ונבנתה עיר על תילה וארמון על משפטו ישב"²⁷

"והיה אדירו ממנו ומושלו מקרבו יצא" [ומשיחהון מביניהון יתגלי²⁸. תרגום יונתן. וזה למרות שכבר אמר קודם שכבר ישמעו למשיח, בכל זאת, אחר שמדבר על "וארמון על משפטו ישב" הנה אז חוזר ואומר שמשיח יתגלה מביניהם].

וכאמור, זה הסדר בו מופיעים הדברים בזה אחר זה בירמיה.

מי שאחר כל הנ"ל עדיין מתנגד לבניית הארמון, מוזמן לעיין במשלי פרק ח" פסוק שאחרי ח"י. וד"ל. וה' ירחם שארית עמו.

והעיקר שכבר נזכה ל"וארמון על משפטו ישב" ונראה מלך מבית דוד ביפיו בארמונו, עם בית המקדש, בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממ"ש ומלכנו בראשנו!

22 וכבר החלו לחזור יהודים רבים לארץ הקודש (כדברי כ"ק אד"ש בשיחת כ"ב אדר תשנ"ב).

23 אפשר הכוונה למה שהיה בתנש"א, כדברי המדרש שכולם "מתבטלים ומתערשין.. וישראל מתבטלין ומתערשין ושואלין להיכן נלך ולהיכן נבוא [לחזר האטום, או למקלט, כפי שזוכרים], ואומר להם בני אל תתייראו, מפני מה אתם מתייראין, עניים הגיע זמן גאולתכם ראה בארוכה בשיחות תש"נ – תנש"א.

24 ראה הערה קודמת.

25 תענית ה, ב. וראה שיחת ב' ניסן תשמ"ח (שיחת אור לגי אדר תשמ"ח אודות "דוד מלך ישראל חי וקיים" שכבר חדר בעוה"ז ואינו חסר אלא הגילוי לעיני בשר). ואפשר שהוכנס כאן בשביל הרמז שגי' תמוז יהיה בדרך לגאולה, וראה לעיל הערה 2. והרי חלוקת המאמר – הכל מבינים שהיתה גם כדי לחזק את האמונה וההתקשרות לרבי בזמן זה.

26 כפי שרואים את שקורה אצל שונאי ישראל שסביבנו.

27 כל אחד יכול לחשוב מה הוא יכול לעשות בזה [בגופו, בממונו, בנשמתו, הן בעצמו והן בסביבתו].

28 ויהי רצון שכבר נראה בפועל ממש תיכף ומיד ממש, אמן ואמן.

• מדוע לא הסתפק הרבי בבניית בית בכפר
חב"ד ורצה שיבנו לו דווקא ארמון?

• איזה ענין הלכתי כרוך בבניית הארמון
שלכן שלח הרבי לשאול רב האם מותר
כבר להתחיל בבניה?

• מפני מה לא ניגש דוד לבניית בית
המקדש לפני שהיה לו ארמון?

• מה יקרה באיראן?

• היכן כתוב במקורותינו שהארמון יהיה
באיזור השפלה?

• מהי חשיבותו של הארמון למלך המשיח
בתהליך הגאולה?

לזכות

כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח
שיקויים היעוד "ומשיחהון מפיניהון יתגלי"
תיכף ומיד ממש!